

(א) [מוספתא פ"ג ה"ו], (ב) [תענית טו: לז, כמובן ד: ג], (ג) ממד דף לג, (ד) זמזם דף קא, (ה) ס"א ה"ה, (ו) ויקרא ז, (ז) וע' תו' זמזם פג: ד"ה כ"ו].

תורה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשל: ויקרא ז יט
2. הן לא הובא את דמה אל הקדש פניה אכול תאכלו אותה בקדש באשר צייתו:

ויקרא י יח

הגהות הב"ה

(א) רש"י ד"ה משום משד וכו' ומעמידים ס: (ב) שם ד"ה שמה חוץ וכו' שרפתם וא"ל פימה יאמה: (ג) תו"ב ד"ה בשלמה וכו' א"ע דכתיב תשרף אלמא מתשרף לא משמע וכו' דהוא תשרף:

מוסף רש"י

חזור ושורפו. כלאמון כעקב כל שעה (על) (ד) כקודש שמה חוץ, דמקום אכלתו שרפתו (ע"ל טו). לפני הבירה. מקום צד הבית שם שם בית הדגן גדול שורפין פסולי קדשים קלים כלאמרינן שבתים (קד: ז) כעקב טעול יוס (ברכות ט: וכו' ע"ז לע"ז). שמה נכנס דמה לפני ולפניה. מתשבותו. אמה למד שכן אמה להם ממחילה. מדקאמרי הן לא הובא וגו' פימה נבחים קא.

מוסף תוספות

א. [ן]לעולם כדאמרינן מעיקרא דרווקא... מוס' שאין. ב. דבשער המזרח עזרת ישראל לא היו יכולין ליכנס שוהו לפני שערות נשים הירבה. ש. ג. והנהו נמנו באש תשרופו, אבל מי שאינו ראוי לאכילה שנפסל לא. שם ע"ב.

כיצד צולין פרק שביעי פסחים

חזור ושורפו כו'. אלמא מיעוטו שנפסל מעצי המערכה נמי שרפין: **כאן באכסנאי.** שאין לו עלים שורפו מעצי המערכה ומתני' צבעל הבית: **שהחזיק צדדו.** לא הטריחוהו לחור על עלים כדקתני וכן מי שיזא אלמא צהחזיק צדדך עסקינן: **רצ וזיד.** רצ חמא מוקים לה ולרצ פפא פליג ויהיב טעמא

למילתיה דרצ חמא דכיון דלית ליה עלים שם עשאוהו לכינקין והחזיק צדדך דקתני מתני' לאשמועינן חזרה נקט לה ולא משום עלים דהוא הדין ללא החזיק: **צאו לשורפו כו'.** כדמפרש טעמא: **לידי תקלה.** ליהנות מהן הגאה אחרת והגאה זו אין צו מעילה דמגלי צ"ד הוא ועל מנת כן מקדישין אותו: **משום חשד.** שלאחר שרפתן מחזירין מותר העלים לתוך ביתן והרואה חושדן בגונזי עני המערכה ונהנין מהן: **קני וחריסו.** קנים וחריסות של דקל הכל יודעים שאינם מעצי המערכה לפי שקלים הם ושורפין מהר ואין אש המערכה מתקיימי' בהן ומשום חשד ליכא אצל משום צושמ איכא: **פנו הסס.** במסכת תמיד: **ראש המעמד.** הממונה על כך מעמיד את הטמאים של צית אצ צבל צקר צשער המזרחי כניסת כל אדם להר הבית: **כדי לנישן.** שלא נהרו מלגמא והרי העבודה של מחר היתה מוטלת עליהן והיה להן ליזכר: **משום חשד.** שלא אש המערכה מלאכתן הן נחללין מלצוא לעבוד עבודה (ו) ומעמידן שם כדי שיראו אותם בני אדם ויודעין שמחמת טומאה הם חללין. ואידי דאיירי לעיל צדך פלוגמא דמפני חשד נקט לה להא: **מפני.** הכל יודעין שצטולים הן מן המלאכה ואין מניחין עבודה מפני מלאכתן דמי משום חשד ליכא ואין צריך להעמידם שם ולמאן דלמיר כדי לנישן צריך: **אי נמי דקדינן שישורא.** מפסילי צבלים שהיא אומנות קלה ושכרה מעט ואין בני אדם חשודין שיחלדו מלצוא לעבודה מפני ציטול מלאכה זו: **בתנאי' הפסח שנטמא או שיזא ישרף מיד.** צארבעה עשר ואין צריך להשהותו עד הצוקר של ששה עשר שבעובר צורתו דהיינו לילה אחד ומיהו צייט לא מני שריף ליה כדליף לקמן (דף פג:) דאין שורפין קדשים צייט: **נטמאו העגלים או שמתו.** דאין פסולו בגופו אלא מחמת דבר אחר שאין לו אוכלין: **גב' שנלמא טמא.** טעון שריפה: **דכתיב ונכר וגו'.** וגבי קדשים קלים כתיב: **שמא נכנס דמה.** אל הקודש לכפר בהיכל ונפסלה כדכתיב (ויקרא ו) וכל חטאת אשר יזבא מדמה וגו' א"כ הוא יפה עשיתם שרפתם: **שמא חוץ למחילתה.** חוץ לעזרה יאלת ומקרא ימירא דרשי לה דלא אינטריך פנימה אלא הכי צעא מייניהו צרישא שמא יאלתה ולא היתה פנימה ואם כן הוא יפה עשיתם שרפתם (ו) פנימה היתה ולא יאלת הא למדנו שאם יאלת היה לו לשורפה: **נטמא.** והצבר אשר יגע וגו' גבי שלמים כתיב וכ"ש קדשי קדשים דחמירי: **אלא יולא.** במטאת אשכחן וקדשים קלים מנגלן דמנריך ליה תנא דמתניתין שריפה ליואל דפסח: **לן דמה.** של בהמת קרבן דאמרינן צוצחים (דף נו) מנין לדס שנפסל צשקיעת החמה שנא' ציום הקריבו את זבחו ציום שאתה וזבח אתה מקריב כו': נשפך

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקטרס דרצ וזיר לא פליג אדרב חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישן מינייהו ואתו בתו לודי תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"מ לא רב יוסף אמר (ג) שלא לבייש את מי שאין לו רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו דאייתי קני וחריותא דלא חזי למערכה (ד) תנן התם הראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח מ"מ אמר רב יוסף כדי לביישן רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו מפני אי נמי דקא גדיל שישורא: **מתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: **גב' בשלמא טמא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף אלא יוצא מנגלן דכתיב (ה) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה (ו) אמר לו משה לאהרן מדוע לא אכלתם את החטאת שמא נכנס דמה לפני ולפניה אמר לו לאו אמר לו שמא חוץ למחיצתה יצתה אמר לו לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נמי עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים (ז) כ"ש בקדשי קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים קדשים קלים מנגלן ותו הא דתניא לן דמה נשפך****

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקטרס דרצ וזיר לא פליג אדרב חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישן מינייהו ואתו בתו לודי תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"מ לא רב יוסף אמר (ג) שלא לבייש את מי שאין לו רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו דאייתי קני וחריותא דלא חזי למערכה (ד) תנן התם הראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח מ"מ אמר רב יוסף כדי לביישן רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו מפני אי נמי דקא גדיל שישורא: **מתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: **גב' בשלמא טמא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף אלא יוצא מנגלן דכתיב (ה) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה (ו) אמר לו משה לאהרן מדוע לא אכלתם את החטאת שמא נכנס דמה לפני ולפניה אמר לו לאו אמר לו שמא חוץ למחיצתה יצתה אמר לו לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נמי עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים (ז) כ"ש בקדשי קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים קדשים קלים מנגלן ותו הא דתניא לן דמה נשפך****

רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא. פי' צוקטרס דרצ וזיר לא פליג אדרב חמא צר עוקבא ואינו אלא מפרש טעמו וקשה לריצ"א דלא מנינו צשום מקום שיאמר לעולם כו' כדי לפרש ונראה לו דרצ חמא צר עוקבא ורצ פפא לא פליגי דרצ חמא צר עוקבא מוקי כאן צאכסנאי כאן צבע"ה ואידי

חזור ושורפו לפני הבירה מעצי המערכה אמר רב חמא בר עוקבא לא קשיא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית רב פפא אמר הא והא באכסנאי כאן שהחזיק בדרך כאן שלא החזיק בדרך רב וזיר אמר לעולם כדאמר מעיקרא כאן באכסנאי כאן בבעל הבית ואף ע"ג דלא החזיק בדרך אכסנאי כיון דלית ליה עשאוהו בציקינן דתנן הציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה ת"ר (ב) באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להן לפני הבירה ומעצי עצמן אין שומעין להן בשלמא מעצי המערכה בחצרותיהן אין שומעין להן בדילמא פיישן מינייהו ואתו בתו לודי תקלה אלא לפני הבירה מעצי עצמן מ"מ לא רב יוסף אמר (ג) שלא לבייש את מי שאין לו רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו איכא בינייהו דאייתי קני וחריותא דלא חזי למערכה (ד) תנן התם הראש המעמד היה מעמיד את הטמאין על שער המזרח מ"מ אמר רב יוסף כדי לביישן רבא אמר ימפני החשד מאי בינייהו מפני אי נמי דקא גדיל שישורא: **מתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד נטמאו הבעלים או שמתו תעובר צורתו וישרף בששה עשר ר' יוחנן בן ברוקה אומר אף זה ישרף מיד לפי שאין לו אוכלין: **גב' בשלמא טמא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף אלא יוצא מנגלן דכתיב (ה) הן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה (ו) אמר לו משה לאהרן מדוע לא אכלתם את החטאת שמא נכנס דמה לפני ולפניה אמר לו לאו אמר לו שמא חוץ למחיצתה יצתה אמר לו לאו בקודש היתה אמר לו אי בקודש היתה והן לא הובא את דמה אל הקדש פנימה מדוע לא אכלתם אותה מכלל דאי נפקא אי נמי עייל דמה לפני בת שריפה היא בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים (ז) כ"ש בקדשי קדשים אלא יוצא אשכחן קדשי הקדשים קדשים קלים מנגלן ותו הא דתניא לן דמה נשפך****

קצורה קודם שהיה נותר אי נמי הוה אמינא אפי' כשיהיה נותר לא ישרף דנותר שהיה ראוי לאכילה קודם שניתותר דוקא ישרף כדמשמע לא תותירו אלא תאכלוהו¹ אצל קשה דהיכי יליף יולא צשריפה מחטאת דאהרן דהא ע"כ לא הודה להן משה על השריפה דחטאת שנכנס דמה לפני דפסולו צדס צעי עיבור צורה והם שרפיה מיד אלא ה"ק להו הא אם הוצא יפה עשו שלא אכלוהו דהכי כתיב רישה דקרא מדוע לא אכלתם ומיהו נראה לרשב"א דמצינו למימר דלמיד צעי מנא לן וכולה שמעתין מסקא אליצא דר' יוחנן דציצירא ליה לקמן דפסול הדס הוה פסולו בגופו דחשיב דס וצבר חדא מילתא ונפסולו צעלים דוקא קמני מתניתין דצעי עיבור צורה ושפיר מייתי השתא מחטאת דאהרן דמשה הודה להן אם נכנס דמה לפני שפיר עבוד דשרפיה ולן דמה נמי קצעי מנגלן דמיד אף קשה על זה כיון דמסבצא לא הוה אמרינן דישרף גמירי הלבנת ומה צריך גזירה שוה אלא ודאי דפסולו בגופו ישרף מיד סבצא הוא וצדס וצבעלים דצעי עיבור צורה נמי סבצא: **בקדש היתה.** רש"י פירש דדריש מפנימה וכן ר"ח ולר"י נראה דדריש מאכל תאכלו אותה צדוקש וצמורת כהנים דריש צמנקוס הקדש: **בשלמא נטמא גלי רחמנא בקדשים קלים** והוא אלא יוצא אשכחן קדשי קדשים שהיא בשריפה, קדשים קלים מנא לן.

עין משפט ור מוצוה

עה א מיי' פרק יט מהל' פסולי מוקדשין הלכה ה: עו ב ג ד מיי' פ"ד מהל' ק"פ הלכ' ג: עו ד ו מיי' פ"ו מהל' ממדין הלכה ה: עה ז מיי' פ"ד מהלכות קרבן פסח הלכה ג ופקין יט מהלכות פסולי מוקדשין הלכה ב:

רבינו הגנאל

חזור ושורפו לפני הבירה. ושנינו לא קשיא התם באכסנאי שאין לו חצר. מנתנו בבעל הבית. ואכסנאי זה אי"פ שלא החזיק בדרך עשאוהו כציקינן שורפין אותו לפני הבירה בשביל ליהנות מעצי המערכה. ת"ר באו לשורפו בחצרותיהן ומעצי המערכה אין שומעין להם חיישין דלמא פיישי מינייהו ומחליקו תחת בתשליו ואי בתו לודי תקלה. מעצי עצמן לפני הבירה אין שומעין להם שלא לבייש מי שאין לו. אי נמי שמא ישראו לו ויקראם ויחשדוהו היראים כי עצי הקדש לקח. ואם הם קני וחוררתא כגון קצים חריות שאין ראויין למערכה כדנתן במדין אבלו הן גרילין להביא כמורביות של האנה ושל אגוז ושל עץ שמן. מוניין שמא יכנס חשודיהן שאם יכנס חשודיהן כי לעבוד עבודה נכנסו והם מביאים פי' מפתוח לאו בר עבודה הוא. הילכך יכנס שאין שם חשוד. ואי גדיל שישורא אין שם ביוש, שהרואה אומר במלאכתו הוא מתעסק.

מתנאי' הפסח שיצא או שנממא ישרף מיד כו'. יוצא מנא לן דכתיב הן לא הובא את דמה אל הקדש, מכלל שאם נכנס דמה לקדש בת שריפה היא, וכתיב וכל חטאת אשר יזבא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף פנימה, כלומר פנימה היתה ולא יצאת חוץ למחיצת הקדש אכול תאכלו אותה, מכלל שאלו יצאת טוב עשיתם שרפתם אותה. ש"מ בשר היוצא חוץ למחיצתו כן שרפה הוא. בשלמא נטמא גלי רחמנא בשלמים שהם קדשים קלים והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף. והוא חוץ לקדשי קדשים, אלא יוצא אשכחן בחטאת שהיא קדשי קדשים שהיא בשריפה, קדשים קלים מנא לן.